

Guidelines for Participative Management of School Administrators Under The Office of Non-Formal and Informal Education Kalasin Province

Rattanarom Poopang^{1*} and Phrakhru Chairatanakorn¹

¹ Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: rattanarompoopang@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the Guidelines for the Participatory management of school administrators, (2) to compare the Guidelines for the Participatory management of school administrators, classified by education qualification, position, and work experience, and (3) to study recommendations for the Participatory management of school administrators. The sample group consisted of 214 administrators, teachers and educational personnel. The statistics used were frequency, percentage, mean, and standard deviation t-test and one-way analysis of variance statistics F-test (One-Way ANOVA). The results showed that: Participatory administrative conditions of school administrators under the Office of Non-formal Education and Informal Education Kalasin overall, were at a high level. Comparison of participatory management of school administrators, classified by educational qualification, overall and aspect was no difference division. Classified by position, work experience overall, they were significantly different at the .05 level. Recommendations for Guidelines for the participatory management of school administrators under the Office of Non-formal Education and Informal Education Kalasin Province found that (1) Decentralization and decision-making Educational institutions should hold meetings to find solutions by taking problems occurring in the organization into planning. Decide together to find the best solution. (2) trust, Educational institution administrators should trust the decisions of their subordinates. (3) participating in setting objectives and jointly taking responsibility for implementation Personnel should participate in setting policies and agreements for working together. (4) independence to take responsibility and be able to take care of oneself, Educational institution administrators should provide independence in thinking, making decisions, and carrying out the operations for which they are responsible. 5) the relationship between each other and a sense of belonging to the agency together, Educational institution administrators should create an atmosphere for working in a friendly manner. (6) providing accurate, complete, and up-to-date information to everyone involved in decision-making, Educational institution administrators should provide information to those involved in order to create correct understanding.

Keywords: Guidelines, Participatory Management, School Administrators

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์

รัตนารมย์ ภูแปง^{1*} และ พระครูชัยรัตนาร¹

¹ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: rattanarompooopang@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และ (3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า (1) ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ สถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อแนวทางแก้ปัญหาโดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรมาวางแผน ร่วมกันตัดสินใจเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด (2) ด้านความไว้วางใจกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความไว้วางใจในการตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชา (3) ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ บุคลากรควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน (4) ด้านมีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความเป็นอิสระในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบ (5) ด้านความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร (6) ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง

คำสำคัญ: แนวทาง, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ผู้บริหารสถานศึกษา

© 2024 JAE: Journal of Applied Education

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักโดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษา ช่วยระดมทรัพยากรบุคคล ผู้ที่อาศัยในชุมชนให้ได้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์จากการดำเนินชีวิต ใช้ความรู้ที่มี ความรอบรู้ ความชำนาญในอาชีพ และภูมิปัญญาในท้องถิ่นดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาและเชิดชูยกย่องผู้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาในชุมชน จึงสอดคล้องกับ กระบวนการและแผนพัฒนาการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์แผนพัฒนาพร้อมกระบวนการในการพัฒนารวมทั้งสภาพแวดล้อมของสังคม หรือชุมชนเพื่อเป็นพื้นฐานและรากฐานในการพัฒนาคน พัฒนาบุคคลและสร้างสังคมให้น่าอยู่ มีคุณธรรม มีภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการกระทำที่มีส่วนร่วมของภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และทุกภาคส่วนของสังคมเล็กไปจนถึงสังคมใหญ่ ในการบริหารจัดการศึกษา การ

เรียนรู้ และการสนับสนุนส่งเสริมด้านการศึกษา และในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ก็ยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมเพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายใต้กฎกติกาการแข่งขันอย่างเป็นธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

ด้านทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนที่สำคัญในการยกระดับการศึกษา และการพัฒนาประเทศในทุกมิติที่เกี่ยวข้อง เพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่มีทั้งบุคคลและการศึกษาที่พัฒนาแล้ว ใช้การขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น และนวัตกรรมอนาคตในอีก 20 ปีข้างหน้าที่กำลังจะมาถึง ดังนั้น ด้วยความสำคัญดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการวางแผน และวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยสิ่งที่จำเป็นต้องเจาะจงมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติทุกๆด้าน รวมระยะเวลาทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดีเก่งและมีคุณภาพ มีความสุข มีความพร้อมขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการมีการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อให้อรรถภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น ครูมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีองค์ความรู้และมีความเป็นมืออาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการสอนแก่ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีการกำหนดนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน ด้านบุคลากรระบบการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกระดับทุกประเภทให้มีสมรรถนะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนและระหว่างการดำรงตำแหน่งเพื่อให้มีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานให้มีความรู้และทักษะตามมาตรฐานตำแหน่ง ให้ตรงกับสายงานความชำนาญ และความต้องการของบุคลากรสามารถปฏิบัติงานและบริหารจัดการการดำเนินงานของหน่วยงานและสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ข้าราชการในสังกัดพัฒนาตนเอง เพื่อร่วมยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาสมรรถนะและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรรวมทั้งภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศในทุกระดับ โดยจัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง อาทิ การแข่งขันกีฬา การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2564)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารโดยให้บุคคลในองค์กร หรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการ การตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญ ในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการบริหารงานมีความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง และกระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวาง และเกิดการยอมรับได้เป็นหลักการของการบริหารงานที่มีผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้ ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้ง (นันทกิตติ แก้วกล้า, 2553) ดังนั้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานทำให้บรรลุเป้าหมายการปฏิบัติงานในองค์กร สร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยกัน สร้างหลักธรรมาภิบาล พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ระดมความคิด และอภิปรายร่วมกัน เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ เสริมสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในการทำงานร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ใช้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจ และความรักผูกพันในองค์กร ทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลที่ดี

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อเป็นกรอบทิศทางและเครื่องมือในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน ในการจัดการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) โดย สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทหน้าที่ หรือมีส่วนร่วมในการศึกษานั้น เป็นเรื่องที่ดีที่จะช่วยกันบริหาร ร่วมกันพัฒนา หรือร่วมกันแก้ปัญหา แต่ส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทุกฝ่ายทุกองค์กรที่จะร่วมกันในการพัฒนา และร่วมผลักดันภารกิจงานต่าง ๆ ให้สำเร็จนั้นยังไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งอาจเกิดจากความไม่ชัดเจนในวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของงานและขาด

ความรู้ ความเข้าใจ ในภารกิจความร่วมมือซึ่งกันและกัน ทำให้การดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอไม่ครอบคลุม ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมยังมีน้อย ขาดความสนใจ ซึ่งพบว่ายังมีปัญหา อุปสรรค ที่จำเป็นต้องร่วมกันแก้ไขก็คือ บุคลากรของ กศน. บางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในภารกิจร่วมมือซึ่งกันและกัน รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติในเรื่องระเบียบ กฎหมาย วิธีการดำเนินงาน งบประมาณ โดยมีภาระกิจการดำเนินงานด้านบุคลากรระบบบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนบริหารจัดการการดำเนินงานของหน่วยงานและสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรรวมทั้งภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศในทุกกระดับ โดยจัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง อาทิ การแข่งขันกีฬา การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2564)

จากความสำคัญดังกล่าวเบื้องต้น แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในหน่วยงานสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงสนใจศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่รวดเร็ว พลิกผัน และคาดไม่ถึง ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอเกี่ยวกับแนะแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 18 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 214 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 สถานภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ค่าความตรงตามเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

3.2 บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

3.3 บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

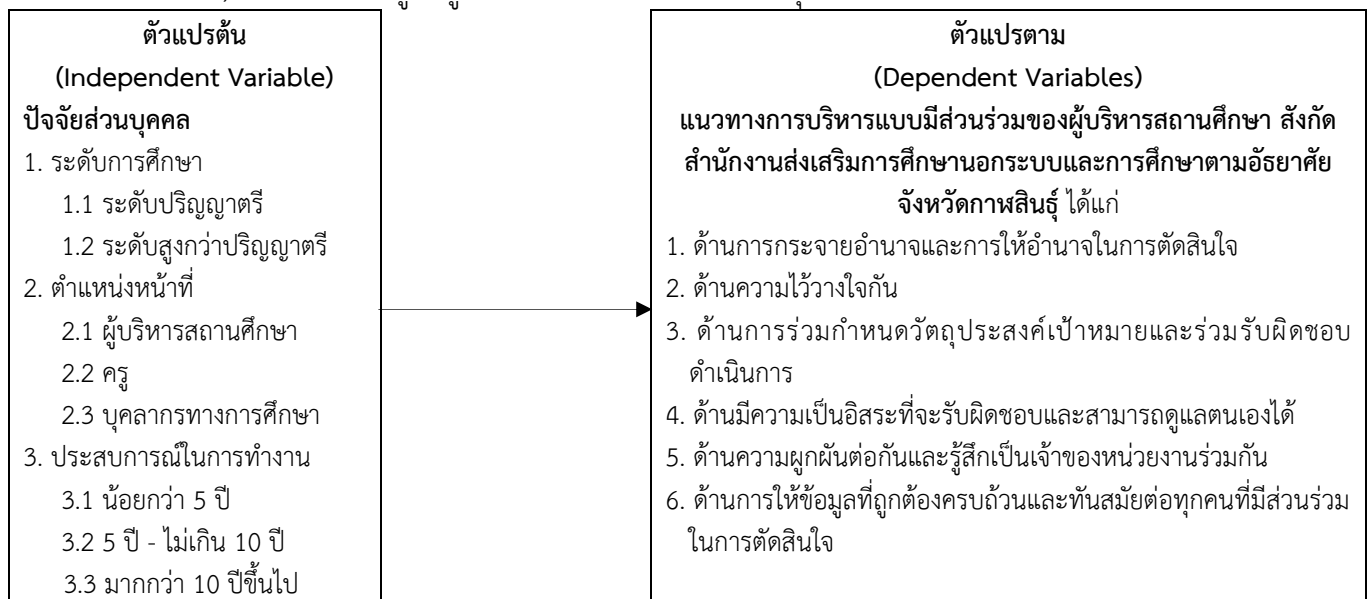
ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ เก็บข้อมูลแบบออนไลน์ผ่าน QR Code ในโปรแกรม Google Form ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 21 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรอิสระสองกลุ่ม ใช้ t-test (Independent Sample) สถิติทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรอิสระสามกลุ่มใช้ F-test (One Way ANOVA)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดด้านตัวแปร เพื่อดำเนินการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตัวแปร เพื่อให้มีความสัมพันธ์กับตัวแปรต้นและตัวแปรตาม จากการศึกษานวนคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาตามแนวคิดของนักวิชาการ 4 ท่าน ได้แก่ ได้แก่ สวอนสเบิร์ก (Swanaburg, 1996) ไลเคิร์ท (Likert, 1961) ไบรย์แมน (Bryman, 1986) ดวงแก้ว กอแก้ว (2543) ได้สรุปกรอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ 2) ด้านความไว้วางใจกัน 3) ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ 4) ด้านมีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ 5) ด้านความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน 6) ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์

ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.78) เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ การให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.72) ความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.78) การร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.77) การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.80) และมีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.83) ความไว้วางใจกัน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.81) พิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

1) ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานให้ความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมายหรือภาระงานที่รับผิดชอบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาให้อำนาจในการตัดสินใจให้แก่ผู้ร่วมงานในขอบข่ายภาระงานที่รับผิดชอบ

2) ด้านความไว้วางใจกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความไว้วางใจกันระหว่าง เพื่อนร่วมงานเป็นบรรยากาศที่อบอุ่นในการทำงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมายงานที่สำคัญ ๆ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอยู่เสมอ

3) ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันตั้งเป้าหมายและปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปฏิบัติงาน ร่วมกันกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินการสามารถจัดความขัดแย้งในสถานศึกษาได้เนื่องจากทุกคนมีเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน

4) ด้านมีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานมีอิสระในการคิดงานที่ตนเองรับผิดชอบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานมีอิสระในการดำเนินงานที่ตนเองรับผิดชอบ

5) ด้านความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปฏิบัติงานมีความรัก ความผูกพัน และรักษาผลประโยชน์ให้กับสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปฏิบัติงานกำหนดเป้าหมายร่วมกันทำให้รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา

6) ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปฏิบัติงาน ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องครบถ้วนทันสมัยทำให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปฏิบัติงาน ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องครบถ้วนทันสมัยทำให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า (1) ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ สถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อแนวทางแก้ปัญหาโดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรมาวางแผน ร่วมกันตัดสินใจเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด (2) ด้านความไว้วางใจกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความไว้วางใจในการตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชา (3) ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ บุคลากรควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน (4) ด้านมีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความเป็นอิสระในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบ (5) ด้านความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร (6) ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง

อภิปรายผล

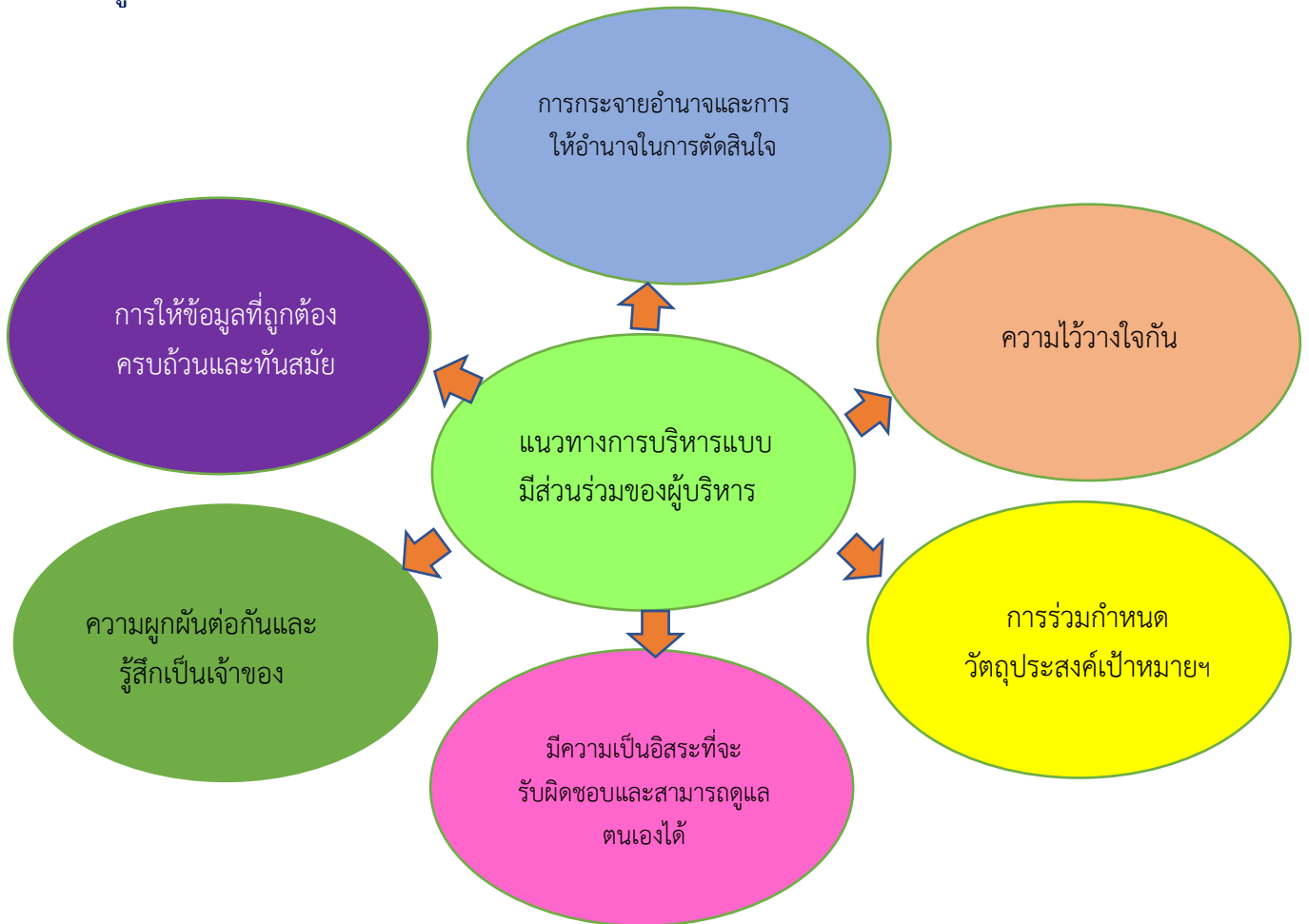
ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะบุคลากรในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมายการปฏิบัติงานในองค์กร สร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยกัน สร้างหลัก ธรรมาภิบาล พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ระดมความคิด และอภิปรายร่วมกัน เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ เสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในการทำงานร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ใช้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจ และความรักผูกพันในองค์กร ทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิศรุต เพ็ชรสีม่วง (2564) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยึดมั่นผูกพันต่อกัน รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน ตามลำดับ ซึ่งผลสรุปงานวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าบุคลากรในสังกัดที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันทำให้ความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก ศรีวรรณ (2561) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าบุคลากรในสังกัดที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันทำให้ความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่

แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก ศรีวรรณ (2561) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

จากภาพ แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ในแต่ละด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ 2) ด้านความไว้วางใจกัน 3) ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ 4) ด้านมีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ 5) ด้านความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน 6) ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

สรุปผลการวิจัย

ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า(1) ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ สถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อแนวทางแก้ปัญหาโดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรมาวางแผน ร่วมกันตัดสินใจเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด (2) ด้านความไว้วางใจกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความไว้วางใจในการตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชา (3) ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ บุคลากรควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน (4) ด้านมีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความเป็นอิสระในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบ (5) ด้านความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร (6) ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาเผยแพร่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อโดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.2 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดมีความรักความผูกพันกันในองค์กรและรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กรร่วมกัน

1.3 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรกำหนดนโยบายการสนับสนุนให้บุคลากรในสังกัดมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบดำเนินการในองค์กร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงขอให้ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้มีบทบาทในการร่วมตัดสินใจ ข้อมูลข่าวสารจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจ ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดมีความรักความผูกพันกันในองค์กรและรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กรร่วมกัน มุ่งมั่นพัฒนาทักษะงานเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอยู่เสมอ แนะนำให้คำปรึกษา ความช่วยเหลือ เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบร่วมกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรในสังกัดมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบดำเนินการในองค์กร รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ปรับปรุงพัฒนาเพื่อกำหนดทิศทางการทำงานเดียวกัน และร่วมรับผิดชอบร่วมกัน ควบคุม กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษา แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2 ควรศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มประชากรที่ผู้ศึกษาไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ เพื่อได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

3.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา

3.4 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษา แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความไว้วางใจกัน อยู่ในระดับมาก

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก ศรีวรรณนา. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563 – 2565). กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- นันทกิตติ แก้วกล้า. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- วิศรุต เพ็ชรสีม่วง. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2564). ประกาศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. สืบค้น 27 กันยายน 2566. จาก <https://moe360.blog/2022/06/16/policy-and-operational-focus-nfe/>.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561–2580). สืบค้น 27 กันยายน 2566. จาก https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.